

Subdirecció General de Programes d'Autoempresa

Formes jurídiques d'empresa

INDEX

1. Legislació aplicable

2. Formes jurídiques d'empresa

2.1 Empresari individual

2.2. Societat Civil

2.3. Societat de Responsabilitat Limitada

2.3.1. Societat Unipersonal de Responsabilitat Limitada

2.3.2. Societat Limitada Nova Empresa

2.4. Societat Anònima

2.4.1. Societat Anònima Unipersonal

2.5. Societat Cooperativa

2.6. Societat Laboral

3. Quadre resum

1. Legislació aplicable

- Codi Civil (Llibre IV, Títol VIII, arts. 1.665 al 1.708), RD de 24 de juliol de 1889.
- Codi de Comerç, RD de 22 d'agost de 1885.
- Llei 2/1995 de 23 de març, de Societats de Responsabilitat Limitada i Llei 7/2003, d'1 d'abril de la Societat Limitada Nova Empresa, per la qual es modifica la Llei 2/1995, de 23 de març, de societats de responsabilitat limitada.
- RD 1564/1989, de 22 de desembre, pel que s'aprova el text refós de la Llei de Societats Anònimes.
- Llei 27/1999 de 16 de juliol, de Cooperatives. A Catalunya és aplicable la Llei 18/2002, de 5 de juliol de cooperatives, modificada per la Llei 13/2003, de 13 de juny.
- Llei 4/1997 de Societats laborals i RD 2114/1998, de 2 d'octubre, sobre registre administratiu de Societats Laborals.
- RD 1784/1996, de 19 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del Registre Mercantil.

2. Formes jurídiques d'empresa

2.1. Empresari individual

- Legislació

No té regulació legal específica i aquesta sotmès al Codi de Comerç en matèria mercantil i al Codi Civil en matèria de drets i obligacions.

- Concepte

Persona física que realitza en nom propi i per mig d'una empresa una activitat comercial, industrial o professional.

- Característiques

Denominació: nom de la persona física titular del negoci, si bé es podrà actuar amb nom comercial diferent.

Capital: l'aportació de capital és lliure, en funció de la voluntat de l'empresari.

Administració: el propi empresari és qui dirigeix l'empresa.

2.1. Empresari individual

- **Responsabilitat:** el titular de l'empresa respon il·limitadament de les obligacions concretes per l'empresa, amb el seu patrimoni present i futur. No existeix separació entre el patrimoni de l'empresa i el de l'empresari.
- **Constitució:** no precisa procés previ de constitució.

2. Formes jurídiques d'empresa

2.2. Societat civil

- Legislació

Codi Civil (arts. 1.665 al 1.708)

- Concepte

Contracte pel qual dues o més persones, s'obliguen a posar en comú diners, béns o indústria, amb l'objectiu de repartir-se el fruit o els beneficis.

- Característiques

Tipus: La societat civil pot ser universal o particular:

a) Universal: pot ser de tots els bens presents o de tots els guanys.

La primera es aquella per la qual els socis posen en comú tots els béns que els pertanyen en el moment de la constitució de la societat, així com els guanys que obtinguin amb ells.

La segona és aquella que compren tot el que obtinguin els socis pel seu treball durant la vida de la societat. Els bens de cada soci continuen sent de domini particular, passant només a la societat el usdefruit.

2.2. Societat civil

b) Particular : té per objecte coses determinades, el seu us o els seus fruits, una empresa senyalada o el exercici d'una professió o art.

Denominació: seva denominació no està regulada, és per tant lliure acompanyant-e de les sigles “SCP”, pel cas de la societat civil particular.

Capital: no es requereix capital mínim per la seva constitució, el capital està format per les aportacions dels socis que pot consistir en diners, indústria o bens.

Òrgan d'administració: en el contracte de constitució de societat és poden preveure diferents formes:

1. Administrador únic. Pot exercir tots els actes administratius a pesar de l'oposició dels seus companys.
2. Administradors mancomunats. L'administració es confia a dos o més socis que no poden actuar un sense el consentiment de l'altra o altres.
3. Administradors solidaris. L'administració es confia a dos o més socis que poden actuar un sense el consentiment de l'altra o altres.
4. En el seu defecte es consideraran apoderats a tots els socis, i el que qualssevol d'ells faci per si mateix obliga a la societat.

2.2. Societat civil

Responsabilitat: davant tercers respon la societat amb els seus béns i, a falta d'aquests, s'estableix un règim de responsabilitat personal i universal (amb tots els béns presents i futurs) dels socis per les deutes socials.

La responsabilitat dels socis per les deutes socials, aniria en funció de la seva participació en la societat, sense que existeixi responsabilitat solidaria entre els diferents socis.

Socis: el número mínim de socis és de dos.

El socis poden ser de dos classes en funció de la seva aportació:

- **Socis capitalistes:** si aporten béns o diners
- **Socis industrials:** si aporten treball o indústria

Constitució: és pot constituir en qualssevol forma, però en el cas de que s'aportin béns immobles o drets reials serà necessària escriptura pública.

Tràmits de formalització més senzills, que d'altres formes jurídiques d'empresa.

2. Formes jurídiques d'empresa

2.3. Societat de Responsabilitat Limitada

- Legislació

Llei 2/1995 de 23 de març, de Societats de Responsabilitat Limitada

- Concepte

Societat capitalista de caràcter mercantil, amb personalitat jurídica pròpia, on el capital social esta dividit en participacions, integrades per les aportacions dels socis i valorades econòmicament.

- Característiques

Denominació: lliure però limitada a la no coincidència. Al nom ha d'acompanyar “Societat de Responsabilitat Limitada”, “Societat Limitada” o bé les seves abreviatures “SRL”, o “SL”.

Domicili: la societat ha de fixar el seu domicili en el lloc en que es troba el centre de la seva efectiva administració o direcció, o, el lloc en que es troba el seu principal establiment o explotació.

2.3. Societat de Responsabilitat Limitada

Capital: capital social no podrà ser inferior a 3.005,06 euros, estarà dividit en participacions socials, iguals, indivisibles i acumulables i haurà d'estar íntegrament subscrit i desemborsat en el moment de la constitució.

Les aportacions de capital es distingeixen de dos tipus: las de caràcter dinerari i les aportacions denominades no dineràries, consistents en béns i drets susceptibles de valoració econòmica.

Objecte social: ha de ser precís, possible i lícit, detallant als estatuts les activitats que l'integren.

Òrgans socials:

-**Junta General:** òrgan integrat pels socis que elabora i expressa la voluntat social, mitjançant la adopció d'acords conforme al procediment previst.

-**Òrgan d'administració:** la gestió normal i la representació correspon al òrgan d'administració que pot estar format per un administrador únic, varis administradors que poden actuar de forma solidaria o mancomunada, o per un consell d'administració. La duració del càrrec d'administrador es fixa als estatuts, i pot fixar-se per termini determinat o indefinit.

Responsabilitat dels socis (persones físiques o jurídiques) es limita a les aportacions realitzades pels mateixos. No responen per tant personalment i és la societat la que respon amb el seu patrimoni empresarial.

2.3. Societat de Responsabilitat Limitada

Socis: el socis poden ser persones físiques o jurídiques, no hi ha número mínim ni màxim de socis. La figura de soci és independent de la condició o no de treballador.

Transmissió de participacions socials: està prohibida la lliure transmissió voluntària per acte intervius de les participacions, les restriccions es regeixen pel que disposen els estatuts i a falta de previsió estatutària pel que estableix la Llei de Societats de Responsabilitat Limitada. La transmissió de les participacions s'haurà de formalitzar en document públic

Distribució dels guanys socials: en funció de la participació en la societat de cada soci.

Constitució: s'exigeix un doble requisit:

- 1) atorgament d'escriptura pública per tots els socis fundadors, que hauran d'assumir totes les participacions socials en el moment de la constitució. En l'escriptura s'hauran d'expressar les següents mencions: identitat del soci o socis, voluntat de constituir la societat, les aportacions que cada soci realitzi i la numeració de les participacions assignades en pagament, els estatuts de la societat, la forma en que s'organitzi l'administració de la societat, la identitat de les persones que s'encarreguin inicialment de l'administració social.
- 2) inscripció en el Registre Mercantil, moment a partir del qual la societat adquireix personalitat jurídica

2. Formes jurídiques d'empresa

2.3. Societat de Responsabilitat Limitada

2.3.1. Societat de Responsabilitat Limitada Unipersonal

- Concepte

Societat de responsabilitat limitada formada únicament amb un sol soci. Poden donar-se dos tipus de societats unipersonals: 1) la constituïda per un sol soci sigui persona física o jurídica o 2) la constituïda per dos o més socis quan totes les participacions passin a ser propietat d'un únic soci.

- Requisites

Espectura pública i inscripció en el Registre Mercantil, fent constar en registre la identitat de l'únic soci, en els següents casos: a) constitució de societat d'un únic soci, b) declaració d'haver-se creat la situació d'unipersonalitat c) pèrdua de la situació d'unipersonalitat o canvi de soci.

Constància de la seva condició: han de fer constar la seva condició de societat unipersonal en tots els documents, correspondència, comandes i factures.

2. Formes jurídiques d'empresa

2.3. Societat de Responsabilitat Limitada

2.3.2. Societat Limitada de Nova Empresa

- **Legislació**

Llei 7/2003, d'1 d'abril de la Societat Limitada Nova Empresa, i Llei 2/1995, de 23 de març, de societats de responsabilitat limitada

- **Concepte**

Societat capitalista de caràcter mercantil, amb personalitat jurídica pròpia, on el capital social esta dividit en participacions, integrades per les aportacions dels socis i valorades econòmicament.

És un subtipus de societat de responsabilitat limitada, creada per simplificar les formalitats i mecanismes de la societat de responsabilitat limitada.

2.3.2. Societat Limitada de Nova Empresa

- Característiques

Denominació: nom i dos cognoms de un del socis, seguit de un codi alfanumèric i la indicació de que es tracta d'una societat limitada de nova empresa o bé la seva abreviació S.L.N.E.

Objecte social: la societat ha de tenir obligatòriament totes o alguna de les següents activitats: agrícola, ramadera, forestal, pesquera, industrial, de construcció, comercial, turística, de transport, de comunicacions, d'intermediació, de professionals i de serveis en general.

Capital social : no inferior a 3.012 euros, ni superior a 120.202 euros, íntegrament subscrit i desemborsat, dividit en participacions iguals indivisibles i acumulables. El capital social obligatòriament haurà d'aportar-se mitjançant aportacions dineràries.

Òrgans socials:

-**Junta General:** òrgan integrat pels socis que elabora i expressa la voluntat social, mitjançant la adopció d'acords conforme al procediment previst.

-**Òrgan d'administració:** la gestió normal i la representació correspon a un administrador únic, varis administradors que podran actuar de forma solidaria o mancomunada.

2.3.2. Societat Limitada de Nova Empresa

Responsabilitat dels socis es limita a les aportacions realitzades o compromeses. No responen per tant personalment i és la societat la que respon amb el seu patrimoni empresarial.

Socis: el número màxim de socis en el moment de la constitució serà de cinc socis. La figura de soci és independent de la condició o no de treballador. No podrà ser soci d'aquest tipus de societat les persones jurídiques.

Constitució: Els tràmits per constituir aquest tipus de societat es poden fer a través de dos procediments: un presencial i un altre telemàtic. Ambdós exigeixen escriptura pública i inscripció en el Registre Mercantil.

a) El procediment presencial es similar al descrit per la societat de responsabilitat limitada.

b) El procediment telemàtic permet realitzar tots els tràmits de constitució de la societat per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics, a través del Punt de Assessorament i Inici de Tramitació (oficines des de on es gestionen els tràmits inicials) i el Document Únic Electrònic (document on s'inclouen totes les dades que s'han de remetre als registres i administracions públiques competents per la constitució de la societat).

2. Formes jurídiques d'empresa

2.4. Societat Anònima

- Legislació

RD 1564/1989, de 22 de desembre, pel que s'aprova el text refós de la Llei de Societats Anònimes.

- Concepte

Societat capitalista de caràcter mercantil, amb personalitat jurídica pròpia i independent dels socis, les aportacions dels quals configuren el capital social dividit en accions.

- Característiques

Denominació social: lliure però diferent de qualsevol altra societat inscrita. Cal afegir al nom “ Societat Anònima” o la abreviatura “SA”.

Domicili social: la societat ha de fixar el seu domicili en el lloc en que es troba el centre de la seva efectiva administració o direcció, o, el lloc en que es troba el seu principal establiment o explotació.

2.4. Societat Anònima

- **Capital:** Capital social no inferior a 60.101,21 euros dividit en accions, totalment subscrit en el moment de la constitució de la societat i desemborsat com a mínim en un 25%, al menys, del valor nominal de cada una de les accions. Les accions poden ser nominatives o al portador.

Les aportacions de capital es distingeixen de dos tipus: las de caràcter dinerari i les aportacions denominades no dineràries, consistents en béns i drets susceptibles de valoració econòmica.

- **Objecte social:** ha de ser precís, possible i lícit, detallant als estatuts les activitats que l'integren.

- **Òrgans socials:**

- **Junta General de accionistes:** òrgan integrat pels accionistes que elabora i expressa la voluntat social, mitjançant la adopció d'acords conforme al procediment previst.
- **Òrgan d'administració:** la gestió normal i la representació correspon al òrgan d'administració que pot estar format per un administrador únic, varis administradors que poden actuar de forma solidaria o mancomunada, o per un consell d'administració. La duració del càrrec d'administrador es fixa als estatuts, però en cap cas pot ser superior a 6 anys.

2.4. Societat Anònima

- **Responsabilitat** dels accionistes (persones físiques o jurídiques) es limita a les aportacions realitzades o compromeses. No responen per tant personalment i és la societat la que respon amb el seu patrimoni empresarial.
- **Accionistes:** poden ser persones físiques o jurídiques, no hi ha número mínim ni màxim de accionistes. La figura de l'accionista és independent de la condició o no de treballador.
- **Transmissió de accions:** l'acció pot estar representada per mitjà de títols, que poden ser al portador o nominatius, o d'anotacions en compte, en cap cas serà necessari formalitzar-la en document públic.
- **Distribució dels guanys socials:** en funció de la participació en la societat de cada accionista.
- **Constitució:** la llei contempla dos procediments diferents de constitució:
 - a) **fundació simultània**, es constitueix en un sol acte, per conveni entre fundadors. Aquest procediment es molt similar al descrit per la societat de responsabilitat limitada.
 - b) **fundació successiva**, es constitueix de forma successiva, mitjançant subscripció pública d'accions.
- **Gestió mercantil:** comptes anuals, gestió comptable i fiscal.

2. Formes jurídiques d'empresa

2.4. Societat Anònima

2.4.1. Societat Anònima Unipersonal

- Concepte

Societat anònima formada únicament amb un sol accionista. Poden donar-se dos tipus de societats anònimes unipersonals: 1) la constituïda per un sol accionista sigui persona física o jurídica o 2) la constituïda per dos o més accionistes quan totes les accions passin a ser propietat d'un únic accionista.

- Requisits

Espectura pública i inscripció en el Registre Mercantil, fent constar en registre la identitat de l'únic accionista, en els següents casos: a) constitució de societat d'un únic accionista, b) declaració d'haver-se creat la situació d'unipersonalitat c) pèrdua de la situació d'unipersonalitat o canvi de accionista.

Constància de la seva condició: han de fer constar la seva condició de societat unipersonal en tots els documents, correspondència, comandes i factures.

2. Formes jurídiques d'empresa

2.5. Societat Cooperativa

- Legislació

Llei 27/1999 de 16 de juliol, de Cooperatives. A Catalunya és aplicable la Llei 18/2002, de 5 de juliol de cooperatives, modificada per la Llei 13/2003, de 13 de juny.

- Concepte

Són societats que, amb plena autonomia i sota principis de lliure adhesió i de baixa voluntària, amb capital variable i estructura i gestió democràtica (1 persona 1 vot) associen persones físiques o jurídiques que tenen interessos o necessitats socioeconòmiques comuns, desenvolupant una activitat empresarial de base col·lectiva.

Es poden classificar d'acord amb el seu objecte en Cooperatives agràries, marítimes, fluvials i lacustres, d'assegurances, de consumidors i usuaris, de crèdit, d'ensenyament, d'habitatge, de serveis, de treball associat i mixtes.

També es poden classificar segons estiguin constituïdes per persones físiques o jurídiques, en el cas de que estiguin constituïdes per persones físiques, son de primer grau i en el cas de que estiguin constituïdes per persones jurídiques, es denominen de segon grau.

2.5. Societat Cooperativa

- Característiques

Denominació: lliure però limitada a la no coincidència Haurà d'incloure necessàriament el terme “societat cooperativa catalana”, o l'abreviatura corresponent (SCoopC, o SCC) i han d'indicar el règim de responsabilitat dels socis, que pot ser limitada (SCCL) o il·limitada (SCC Il·ltda).

Domicili: la societat ha de fixar el seu domicili en el lloc en que es troba el centre de la seva efectiva administració o direcció, o, el lloc en que es troba el seu principal establiment o explotació.

Responsabilitat: la condició de soci sotmet a aquest a un règim de responsabilitat que, amb caràcter general, esta limitada a l'import de les aportacions subscrietes, tant si estan desemborsades com si no ho són.

Capital: capital social mínim de 3.000 euros íntegrament subscrit i desemborsat, dividit en aportacions obligatòries i voluntàries. Les aportacions poden ser dineràries, que han d'ésser en en moneda de curs legal, o no dineràries, que han de consistir en béns o drets patrimonials susceptibles de valoració econòmica, i s'acrediten mitjançant títols o llibretes de participació nominatius.

2.5. Societat Cooperativa

Òrgans socials:

- **Assemblea General:** òrgan integrat pels socis que elabora i expressa la voluntat social, mitjançant la adopció d'acords conforme al procediment previst.
- **Consell Rector:** òrgan col·legiat de govern i representació de la societat. Els membres són elegits per l'assemblea per un període no superior a cinc anys i la majoria han d'ésser socis que duguin a terme l'activitat cooperativitzada.
- **La intervenció:** òrgan col·legiat o unipersonal de fiscalització (mínim un membre màxim tres). Els membres són elegits per l'assemblea i la durada de llur mandat no pot ser inferior a un any ni superior a cinc.
- **Comitè de Recursos:** òrgan que pot ser establert als estatuts de la cooperativa amb l'objectiu de que tramiti i resolgui els recursos contra les sancions que el consell rector imposi als socis. Els membres són elegits per l'assemblea per un període de dos anys i ha d'ésser integrat com a mínim per tres membres.

2.5. Societat Cooperativa

Tipus de socis:

- a) **Soci de treball:** persona física que presta el serveis a la pròpia cooperativa.
- b) **Soci excedent:** persona que ha deixat de dur a terme l'activitat cooperativitzada a la cooperativa per causa justificada.
- c) **Soci col·laborador:** persones físiques o jurídiques que sense participar amb plenitud a la activitat de la cooperativa, poden contribuir a la seva consecució.

Les cooperatives de primer grau han d'ésser integrades per un mínim de tres socis que duguin a terme l'activitat cooperativitzada, i les de segon grau per un mínim de dues persones jurídiques, una de les quals, almenys, ha d'ésser una cooperativa.

Distribució de les guanys socials: els excedents nets repartibles es distribueixen als socis d'acord amb la seva participació en l'activitat, no d'acord amb el capital desemborsat.

Gestió mercantil: comptes anuals, gestió comptable i fiscal.

Constitució: s'exigeix escriptura pública i inscripció en el registre de Cooperatives corresponent, amb la inscripció la cooperativa adquireix personalitat jurídica.

2. Formes jurídiques d'empresa

2.6. Societat Laboral

- Legislació

Llei 4/1997 de Societats laborals i RD 2114/1998, de 2 d'octubre, sobre registre administratiu de Societats Laborals, i en el que no es troba previst en la mateixa per les normes que regulen la Societat Anònima o de la Societat Limitada depenent de la forma jurídica que adopti.

- Concepte

Es tracta de una Societat Anònima o de Responsabilitat Limitada en la qual a) la majoria del capital social és propietat dels treballadors, que presten els seus serveis retribuïts de forma personal i directa, amb una relació laboral per temps indefinit, b) el número d'hores–any treballades pels treballadors amb contracte indefinit no socis no pot ser superior a certs límits en relació a les treballades pels socis, c) cap dels socis pot tenir més de 1/3 de capital.

- Característiques

Denominació: lliure però limitada a la no coincidència. En la denominació social haurà de fer-se constar “Societat Anònima Laboral” o “Societat de Responsabilitat Limitada Laboral” o les seves abreviatures SAL o SLL.

2.6. Societat Laboral

Domicili: la societat ha de fixar el seu domicili en el lloc en que es troba el centre de la seva efectiva administració o direcció, o, el lloc en que es troba el seu principal establiment o explotació.

Capital: Capital mínim: **SAL, 60.101,21 euros** totalment subscrit i, desemborsat com a mínim en un 25%; **SLL, 3.005,06 euros** totalment subscrit i desemborsat.

Participacions/accions: poden ser de dos tipus: a) laborals: són les subscrietes pels socis laborals i han de representar més del 51% del capital social b) generals: són les posseïdes per la resta de socis i han de representar com a màxim el 49% del capital.

En el cas de accions han de ser nominatives.

Òrgans: no tenen cap especialitat en relació a la societat anònima o limitada.

Responsabilitat: la responsabilitat dels socis està limitada a les aportacions, no hi ha responsabilitat personal i és la pròpia societat que respon amb el seu patrimoni.

Socis/Accionistes: és distingeixen dos classes de socis: a) laborals: treballadors amb contracte indefinit que prestin a la societat serveis retribuïts de forma personal i directe b) generals: treballadors temporals i tercers no treballadors.

2.6. Societat Laboral

Transmissió de participacions/accions: règim específic de transmissió que facilita el manteniment de les participacions/accions dins del nucli dels treballadors de la societat.

Constitució: requisits de constitució d'acord amb la seva forma social com a SL o SA, amb l'especificitat de que haurà d'obtenir la qualificació de societat laboral. Per obtenir la qualificació de societat laboral es precís: a) complir les condicions específiques d'aquest tipus social b) que es dicti resolució administrativa que li reconegui aquesta qualificació i s'inscrigui en el registre administratiu corresponent de societats laborals.

Per a la inscripció de la societat al Registre Mercantil ha d'aportar-se el certificat que acrediti que ha estat qualificada com a laboral i que ha estat inscrita en el corresponent registre administratiu.

3. Quadre resum

	Nombre mínim de socis	Responsabilitat	Imposició	Seguretat Social socis	Capital
Empresari individual	1	Il·limitada	IRPF	Autònoms	No mínim
S.C.P.	2	Il·limitada	IRPF	Autònoms	No mínim
S.R.L.	1	Limitada	Impost de Societats (base imposable entre 0 i 90.151,81 euros al 30%; restant al 35%)	Socis majoritaris o administrador a autònoms	3.005,06 €
S.A.	1	Limitada	Impost de Societats (base imposable entre 0 i 90.151,81 euros al 30%; restant al 35%)	Socis majoritaris o administrador a autònoms	60.101,21 €
S.C.C.L.	3	Limitada	Impost de Societats al tipus general del 20% (tipus reduït en funció del tipus de cooperativa)	Tots règim general o tots a règim d'autònoms	3.000 €
S.A.L	3 (2 treballadors)	Limitada	Impost de Societats (base imposable entre 0 i 90.151,81 euros al 30%; restant al 35%)	Tots règim general	60.101,21 €

